

OPEN BRIEF VAN WETHOUDERS FINANCIËN

Aan: De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer Plasterk

10 november 2015

Geachte heer Plasterk,

Als wethouders Financiën maken wij ons ernstige zorgen over de ontwikkeling van de gemeentelijke budgetten, die grotendeels uit Den Haag komen. De afgelopen jaren heeft u ons als gemeenten geconfronteerd met een opeenstapeling van omvangrijke kortingen. Dat heeft ons genoodzaakt de ene bezuiniging na de andere door te voeren, ten koste van de voorzieningen voor onze inwoners: zij betalen uiteindelijk de rekening hiervan. Wij begrijpen dat bezuinigingen bij het Rijk soms onvermijdelijk zijn, maar de rek is er nu uit bij gemeenten. Wij roepen u daarom op tot een koerswijziging.

Cumulatie van kortingen

Als wethouders Financiën krijgen we te maken met een cumulatie van kortingen op onze gemeentelijke inkomsten, onder andere op de Wmo, jeugdzorg, de participatiewet en onderwijshuisvesting. Een deel van deze kortingen is nauwelijks of slecht onderbouwd, onder andere door onjuistheden in verdeelmodellen, en in strijd met de financiële afspraken tussen Rijk en medeoverheden, zo bevestigt ook de Raad voor de Financiële Verhoudingen. Andere voorbeelden van onredelijke kortingen zijn die vanwege een afname in het aantal raadsleden en de opschalingskorting. De opschalingskorting van grofweg € 1 miljard wordt 'gewoon' doorgevoerd als generieke korting. Immers het beleid om van bovenaf 100.000+ - gemeenten te maken is door het Kabinet (terecht) van tafel gehaald. Deze opschalingskorting is buitenproportioneel en raakt gemeenten ontzettend hard.

Onverwachte tussentijdse bijstellingen

Niet alleen is er sprake van een opeenstapeling van kortingen en herverdeel effecten. Ook de voortdurende en vaak onverwachte tussentijdse bijstellingen van de accressen van het gemeentefonds leiden tot een grote mate van onvoorspelbaarheid en instabiliteit aan de inkomstenkant van gemeenten: gedurende een begrotingsjaar zijn er grote schommelingen in de cijfers. De volgende tabel, opgesteld door de VNG, bevestigt dat de cijfers in de circulaire's steeds wisselen:

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Groei AU 2014-2019

Nominaal, groei van jaar tot jaar (in mln euro's)

GF-circulaire	2014	2015	2016	2017	2018	2019
December 2012	791	62	173	170	-	
Mei 2013	974	15	139	88	88	
September 2013	691	-158	49	124	9	
Mei 2014	482	105	184	147	32	
September 2014	456	20	290	153	74	262
Mei 2015	332	-200	637	-50	98	296

Bovendien volgen de budgetwijzigingen vanuit het Rijk elkaar in een te hoog tempo op en is er te weinig tijd om deze adequaat op te vangen. Daardoor zien veel gemeenten zich genoodzaakt te kiezen voor korte termijn oplossingen.

Voorzieningen fors gereduceerd

Gemeenten voeren vanuit hun rol als eerste overheid steeds meer taken uit, maar doen dit met relatief steeds minder geld. De keuzemogelijkheden voor gemeenten om kortingen vanuit het Rijk op te vangen zijn beperkt: we mogen namelijk niet stoppen met de uitvoering van al onze wettelijke taken. Massaal hebben gemeenten daarom in het hele land moeten bezuinigen op bijvoorbeeld culturele instellingen, speeltoestellen in de openbare ruimte, bibliotheken, sportvoorzieningen of verkeersmaatregelen. Verder bezuinigen op gemeentelijke budgetten is onverantwoord: het zal leiden tot wachtlijsten in de zorg, verloederde wijken, schade door slecht onderhouden wegen, een toename van de onveiligheidsbeleving of het sluiten van zwembaden, kindcentra en musea, dan wel tot een ongewenst en onacceptabel hoog niveau van lokale belastingen. En dat willen wij voorkomen, vanuit het belang van onze inwoners.

Grenzen bereikt

Het staat wel vast dat wij als gemeenten de afgelopen jaren erg loyaal zijn geweest aan het Rijk. Vanuit ons verantwoordelijkheidsbesef hebben we ons steeds geschikt naar de nieuwe budgetten en stevige debatten gevoerd in de raad over een zoveelste bezuinigingsronde. De grenzen zijn nu bereikt en dat signaal willen wij via deze brief afgeven.

Verzoeken

Een koerswijziging in het Rijksbeleid is noodzakelijk. Als wethouders Financiën doen we een dringend beroep op u en leggen wij de volgende verzoeken bij u neer:

1. Opschalingskorting van tafel: leg in algemene zin geen nieuwe kortingen meer op aan gemeenten en in elk geval moet de opschalingskorting van tafel
2. Zorg voor meer stabiliteit en voorspelbaarheid in de gemeentelijke budgetten: waarborg dat gemeenten bij de voorjaarsnota weten waar ze het komende begrotingsjaar aan toe zijn.
3. Bied meer ruimte en zeggenschap aan gemeenten binnen de financiële verhoudingen: maak op basis van een gelijkwaardige relatie gebruik van de expertise en ervaring van gemeenten in geval van voorgenomen taakmutaties of andere substantiële budgetwijzigingen en geef een nieuwe of bestaande commissie daartoe adviesrecht.

Wij zijn bereid om onze verzoeken nader toe te lichten en beschikbaar voor een gesprek met u over de oplossingsrichtingen. De inhoud van deze brief wordt mede ondersteund door de VNG, de G32 en de G4.

Een afschrift van deze brief wordt ook verstuurd aan de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer.

Hoogachtend,

Wethouders / portefeuillehouders Financiën van de gemeenten:

Aalten
Alblasserdam
Albrandswaard
Alkmaar
Almelo
Alphen aan den Rijn

Amersfoort
Apeldoorn
Arnhem
Assen
Asten
Barendrecht

Bedum
Beemster
Beesel
Bellingwedde
Bergen op Zoom
Bergeijk

Best
Beuningen
Binnenmaas
Blaricum
Bodegraven-Reeuwijk
Borger-Odoorn
Borne
Boxmeer
Boxtel
Brielle
Bronckhorst
Brummen
Brunssum
Bunnik
Bunschoten
Bussum
Capelle aan den IJssel
Castricum
Coevorden
Cranendonck
Cuijk
Culemborg
Dantumadiel
De Bilt
Delfzijl
De Marne
Den Haag
Den Helder
Deventer
Dinkelland
Doesburg
Doetinchem
Dongen
Dongeradeel
Dronten
Druten
Duivenvoorde
Edam-Volendam
Ede
Eemnes
Eemsmond
Eindhoven
Elburg
Emmen
Enschede
Epe
Ermelo
Etten-Leur
Franekeradeel
de Fryske Marren

Geertruidenberg
Geldrop-Mierlo
Gilze en Rijen
Gorinchem
Gouda
Groesbeek
Groningen
Haaksbergen
Halderberge
Hardinxveld-
Giessendam
Hardenberg
Haren
Heerlen
Heeze-Leende
Hellendoorn
Hellevoetsluis
Helmond
Hendrik-Ido-Ambacht
Hengelo
's-Hertogenbosch
Heumen
Hillegom
Hilvarenbeek
Hilversum
Hof van Twente
Hollands Kroon
Hoorn
Huizen
Hulst
IJsselstein
Kaag en Braassem
Kampen
Katwijk
Kerkrade
Korendijk
Krimpen aan den
IJssel
Krimpenerwaard
Laarbeek
Landerd
Landgraaf
Landsmeer
Lansingerland
Laren
Leeuwarden
Leiden
Leiderdorp
Leidschendam-
Voorburg

Lelystad
Leudal
Leusden
Lingewaard
Lisse
Littenseradiel
Loon op Zand
Loppersum
Losser
Maasgouw
Maassluis
Maastricht
Marum
Meerssen
Menameradiel
Meppel
Middelburg
Midden-Delfland
Mill en Sint Hubert
Moerdijk
Molenwaard
Montferland
Montfoort
Muiden
Naarden
Neder-Betuwe
Nieuwegein
Nieuwkoop
Nijmegen
Nissewaard
Noordenveld
Noordoostpolder
Noordwijk
Noordwijkerhout
Nuth
Oegstgeest
Oirschot
Oldambt
Oldebroek
Oldenzaal
Olst-Wijhe
Ommen
Onderbanken
Oosterhout
Opsterland
Oss
Oudewater
Overbetuwe
Pijnacker-Nootdorp
Purmerend

Putten
Raalte
Renkum
Rhenen
Rijnwaarden
Rijssen-Holten
Roerdalen
Roermond
de Ronde Venen
Rotterdam
Rucphen
Schagen
Schouwen-Duiveland
Simpelveld
Sint Anthonis
Sint-Michielsgestel
Sint Oedenrode
Sittard-Geleen
Smallingerland
Son en Breugel
Steenbergen
Steenwijkerland
Stein
Ten Boer

Terneuzen
Terschelling
Tholen
Tiel
Tubbergen
Tytsjerksteradiel
Uden
Uithoorn
Urk
Utrecht
Utrechtse Heuvelrug
Valkenburg aan de Geul
Valkenswaard
Veldhoven
Venlo
Venray
Vianen
Vlaardingen
Vlagtwedde
Vlissingen
Voerendaal
Voorschoten
Waalwijk

Waddinxveen
Wageningen
Wassenaar
Weert
Weesp
Westervoort
Wijchen
Wijdmeren
Wijk bij Duurstede
Winsum
Winterswijk
Woerden
Zaanstad
Zandvoort
Zeevang
Zeewolde
Zoetermeer
Zoeterwoude
Zuidhorn
Zuidplas
Zutphen
Zwolle

Correspondentieadres:

Wethouders Financiën

T.a.v. Peter Oet

Postbus 1086

2800 BB Gouda

✉ peter.oet@gouda.nl / ☎ (0182) 58 86 21